مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دوره نهم، شماره سوم، پاییز ۱۳۸۸، صفحات ۲۱۸ تا ۲۲۳

تأثیر وضعیت مادر در مرحلهٔ فعال زایمان بر پی‌آمد زایمان در حاملگی اول

سیما خاوندی زاده اقدم[۱]، سمیرا شهباززادگان[۲]،بهنام محفوظی[۳]

[۱] نویسنده مسئول: مربی گروه بهداشت مادر و کودک دانشکدهٔ پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، اردبیل، ایران

E-mail: sima-khavandi@yahoo.com

[۲] کارشناس ارشد مامایی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل [۳] دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اردبیل

چکیده

زمینه و هدف: مطالعات مختلف اثرات وضعیت انتخابی مادر را در اتاق درد و زایمان مطرح نموده‌اند و به نظر می رسد که اهمیت آنها کمتر از عوامل طبی و مامایی نباشد. مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر وضعیت مادر در مرحلهٔ فعال زایمان بر روند و پیامد زایمان در زنان با حاملگی اول انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعهٔ نیمه تجربی بود. افراد واجد شرایط وارد مطالعه شده و ۷۵ نفر در گروه شاهد (دارای وضعیت معمول) و ۷۵ نفر در گروه آزمون (دارای وضعیت انتخابی) مورد بررسی قرار گرفتند. زنان در گروه شاهد دارای وضعیت معمول، در اتاق درد به صورت خوابیده در تخت بودند ولی زنان در گروه آزمون اجازه داشتند تا در هر وضعیتی که احساس راحتی بیشتری می‌کنند مثلاً قدم زدن، ایستادن، نشستن، تکیه دادن به جلو و عقب، چهاردست و پا، سجده و غیره قرار گیرند. طول مدت مرحله اول و دوم زایمان، شدت درد در مرحله دوم زایمان نمره آپگار دقیقه اول پنجم، میزان رضایت مادر از تجربه زایمان و زمان شروع شیردهی ثبت شد داده ها توسط نرم افزار SPSS نسخه ۱۱ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که وضعیت انتخابی و آزاد مادر، به طور قابل ملاحظه‌ای باعث کاهش طول مرحلهٔ فعال زایمان (p=۰/۰۰۲)، میزان نیاز به تشدید زایمان با اکسی‌توسین (p=۰/۰۰۵)، شدت درد زایمان (p=۰/۰۲۶)، زایمان به روش سزارین (p=۰/۰۳۹) و افزایش نمرهٔ آپگار دقیقه اول (p<۰/۰۱)، زمان شروع زودتر تغذیه با شیر مادر (p=۰/۰۰۱) و میزان رضایتمندی مادران از تجربهٔ زایمان شد (p=۰/۰۰۰). طول مرحلهٔ دوم زایمان و نمرهٔ آپگار دقیقهٔ پنجم در دو گروه تفاوت معنی‌داری نداشت.

نتیجه‌گیری: وضعیت انتخابی مادر در طی مرحلهٔ فعال زایمان، تأثیر مثبت بر نتایج زایمان و آپگار دقیقه اول دارد.

کلمات کلیدی: وضعیت انتخابی، فاز فعال زایمان، نمرهٔ آپگار

دریافت: ۸۶/۱۰/۶ **پذیرش:** ۸۸/۸/٤

مقدمه

یکی از متداول ترین اقدامات در مراقبت‌های مامایی، فراهم نمودن شرایط مناسب برای انجام یک زایمان بی‌خطر می‌باشد [۱]. ماما در این مرحله نقش مهمی بر عهده دارد [۲].

از زمان‌های گذشته در تمامی تمدن‌ها همیشه از وضعیت مادر به عنوان راهی برای زایمان و تولد سریع‌تر، آسانتر و قابل تحمل‌تر استفاده شده است [۳]. اغلب وضعیت‌هایی که زنان در حال زایمان اتخاذ می‌کنند، مشابه الگوی فرهنگی آنهاست، به عنوان مثال در بیشتر مناطق دنیا که تحت تأثیر جوامع غربی قرار نگرفته‌اند، زنان در یکی از وضعیت‌های قائم زایمان می‌کنند، در حالیکه در جوامع غربی در طول